

Talepunkter samrådsspørgsmål AA, AB, AC og AD

Indledning

- Jeg er blevet kaldt i samråd i dag for at besvare fire spørgsmål om løn- og arbejdsforholdene for søfolkene på ARK FUTURA.
- For god ordens skyld vil jeg gøre udvalget opmærksom på, at jeg tidligere i fire skriftlige besvarelser har svaret på spørgsmål fra Christian Juhl om forskellige aspekter vedr. løn- og arbejdsforhold for søfolkene på ARK FUTURA.
- Udvalget er naturligvis velkommen til at få besvarelserne oversendt.
- Før jeg besvarer selve samrådsspørgsmålene, vil jeg gerne komme med nogle generelle betragtninger i sagen.
- Først og fremmest er jeg stolt over, at Danmark kan træde til og lede en vigtig operation som den i Syrien, hvor vi sammen med lande som Kina, Rusland, Storbritannien, Norge, Italien og USA samarbejder om at få de kemiske stoffer ud af Syrien. Stoffer der enten i sig selv udgør kemiske kampstoffer eller indgår som komponenter i kemiske kampstoffer.
- Det er utroligt vigtigt, at vi får fjernet Syriens kemiske kampstoffer, så de ikke igen kan bruges mod civilbefolkningen eller andre.
- Det er blandt andet muligt for det danske Forsvar at deltage i operationen i Syrien i kraft af Forsvarets såkaldte SØARK-projekt.

- ARK-projektet, som ARK FUTURA er en del af, er et dansk bidrag til at dække NATO's behov for adgang til fuldtidscharterske skibe.
- ARK-projektet blev etableret i 2003 med henblik på at sikre, at fornøden transportkapacitet altid er til rådighed.
- Oprindeligt var projektet alene et dansk projekt, men projektet blev udvidet i 2006, da Tyskland blev medinddraget. Aftalen medfører, at Danmark og Tyskland ejer projektet i fællesskab, og kapaciteten står således også for strategisk søtransport for det tyske forsvar.
- Forsvaret fuldtidschartrer skibene, men en del af omkostningerne til projektet dækkes ind ved at afsætte skibene på det civile marked eller til øvrige NATO lande, når Forsvaret ikke selv har behov for at anvende skibene.
- ARK FUTURA sejler under dansk flag, har dansk kaptajn, skandinaviske officerer og menigt polsk mandskab.
- Der er i kontrakten stillet krav om, at skibene under projektet skal føre dansk flag, have dansk kaptajn og bemannes med officerer og mandskab fra EU/EØS eller NATO lande. Dog gives der i kontrakten mulighed for, at der kan skiftes til tysk flag.
- Det er det danske rederi DFDS, der ejer alle skibene i projektet, og søfolkene på skibet ARK FUTURA er ikke ansat af Forsvaret. De er ansat af det private rederi, som har en kontrakt med forsvarret om at

stille skibene til rådighed for forsvaret inklusiv mandskab – det vil sige i en form for *timecharter*.

- Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at det er vigtigt for mig, at de ansatte, der udfører opgaven med at fjerne de kemiske kampstoffer fra Syrien, får en ordentlig løn, og at arbejdet udføres under ordentlige arbejdsvilkår og i overensstemmelse med danske regler. Det siger sig selv.
- Med disse indledende bemærkninger vil jeg med udvalgets tilslutning tillade mig at svare samlet på samrådsspørgsmålene AA til AD.

Besvarelse af Samrådsspørgsmål AA

- I samrådsspørgsmål AA spørges der: "Hvad mener ministeren om løn- og arbejdsforholdene for søfolkene på skibet ARK FUTURA, som sejler kemiske våben fra Syrien for den danske stat?".
- I forhold til spørgsmålets ordlyd skal jeg for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at Forsvaret har oplyst, at Forsvaret i den aktuelle opgave ikke transporterer kemiske våben, men kemikalier, der enten i sig selv udgør kemiske kampstoffer eller indgår som komponenter i kemiske kampstoffer.
- Skibet ARK FUTURA er registreret i Dansk Internationalt Skibsregister - også kaldet DIS - og er undergivet dansk lovgivning, herunder DIS-loven, der er erhvervs- og vækstministerens ressort.

- Det indebærer ifølge oplysninger fra Søfartsstyrelsen blandt andet, at der som noget særligt for søfolk bosiddende i udlandet gælder, at de kan ansættes på internationale lønvilkår.
- Ligesom det gælder generelt på det danske arbejdsmarked, er spørgsmålet om aflønningens størrelse dog udelukkende baseret på aftale mellem arbejdsmarkedets parter. Det vil sige, at lønnen fastsættes ved overenskomst eller individuelle lønaftaler. I sidste instans må tvister om lønspørgsmål afgøres ved domstolene eller i Arbejdsretten.
- Søfolk bosiddende i Danmark er dækket af danske overenskomster.
- Når det gælder udenlandske søfolk, og dermed personer uden dansk bopæl, kan danske faglige organisationer ifølge Søfartsstyrelsen få indflydelse på de aftalte vilkår. Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen af 2010, Søfartens Ledere, Maskinmestrenes Forening og Dansk Metals Maritime Afdeling (CO-SEA) har fastsat vilkår herfor i den såkaldte DIS-Hovedaftale, som er en fortsættelse og udbygning af tidligere samarbejdsaftaler mellem parterne.
- DIS-Hovedaftalen tager grundlæggende sigte på at sikre, at overenskomster med udenlandske faglige organisationer indgås på et "internationalt acceptabelt niveau". Aftalen giver blandt andet mulighed for, at den relevante danske faglige organisation (det vil sige en af de nævnte organisationer) kan være repræsenteret under sådanne overenskomstforhandlinger.

- Forsvaret har i den konkrete sag oplyst, at grundvilkårene for den pågældende chartring indebærer, at DFDS leverer et skib med besætning og vedligeholder skibet. DFDS har derfor ansvaret for besætningen ombord, herunder for aflønning.
- DFDS har oplyst over for Forsvaret, at de menige søfolk fra Polen er aflønnet i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået med danske faglige organisationer i DIS-kontraktudvalget.

- DFDS har derudover oplyst følgende til Forsvaret:

[Citat begynd]

- "Alle til skibet knyttede søfarende er omfattet af dansk lovgivning, herunder Lov om Søfarendes ansættelsesforhold (tidligere Sømandsloven). I overensstemmelse med Lov om Dansk Internationalt Skibsregister er de søfarende, der har bopæl i Danmark, omfattet af kollektive overenskomster indgået af danske, faglige organisationer. De søfarende, der ikke er bosiddende i Danmark, er gennem DFDS's medlemskab af Danmarks Rederiforening dækket af det regelsæt, der med de danske maritime faglige organisationer er aftalt i DIS Hovedaftalen".
- [Citat slut]

- DFDS har med andre ord oplyst, at de aflønner de polske søfolk i overensstemmelse med principperne fastsat i DIS-kontaktudvalget.
- Da skibet er registreret i DIS-registeret, er beskatningen af løn og udbetaling af løn afstemt efter hinanden, idet der udbetales en såkaldt nettoløn, ligesom aftaler om løn er på nettolønsvilkår.
- De faglige organisationer, der er repræsenteret i DIS-kontaktudvalget, har desuden indgået en særskilt aftale om søfolk med bopæl i Sverige og Norge, der gør tjeneste i DIS-skibe.
- DFDS har via forsvaret oplyst, at der i perioden fra den 15. januar 2014 til den 4. marts 2014 har været en svensk officer ombord på ARK FUTURA og tillige i perioden fra den 14. april til forventeligt den 2. juni 2014.
- Ifølge DFDS er den svenske officer ombord på ARK FUTURA, i henhold til denne aftale, aflønnet i overensstemmelse med danske overenskomster justeret for betaling til andre pensionsordninger, særlige betalinger til socialsikring i den søfarendes hjemland med videre.
- Det, at ARK FUTURA er registreret i DIS og undergivet dansk lov, betyder ifølge oplysninger fra Søfartsstyrelsen, at også de udenlandske søfolk er omfattet af lov om søfarendes arbejdsforhold og den danske arbejdsskadelov med dansk arbejdsskadeforsikring og de danske regler om arbejdsmiljø, herunder hviletidsregler. Deres forhold ombord er derfor de samme som de danske søfolks.

- Jeg vil desuden nævne, at søfolkene ombord er uddannet i at håndtere de kemiske stoffer.
- Sammenfattende gælder, at ARK FUTURA sejler under dansk flag i henhold til gældende regler, og Forsvaret og DFDS har oplyst, at løn- og arbejdsforholdene for søfolkene håndteres efter gældende regler.
- Som det foreligger oplyst, er de regler og aftaler, der er fastsat for at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold, således overholdt.

Samrådsspørgsmål AB

- I samrådsspørgsmål AB spørges der: "Hvilken overenskomst er gældende for søfolkenes løn- og arbejdsforhold på skibet ARK FUTURA, som sejler kemiske våben fra Syrien for den danske stat, og hvem har indgået denne overenskomst?".
- Som jeg har svaret til spørgsmål AA, har Forsvaret oplyst, at Forsvaret i den aktuelle opgave ikke transporterer kemiske våben, men kemikalier, der enten i sig selv udgør kemiske kampstoffer eller indgår som komponenter i kemiske kampstoffer.
- I forhold til samrådsspørgsmål AB har Forsvaret oplyst, at:

[Citat begynd]
- "Kaptajnen er ansat på en individuel aftale, mens de til ARK FUTURA knyttede officerer, danske såvel som skandinaviske, er omfattet af

overenskomster indgået mellem DFDS A/S og henholdsvis Maskinmestrenes Forening og Dansk Metals Maritime Afdeling.

- Øvrige til ARK FUTURA knyttede søfarende er ansat på individuelle vilkår og alle med løn og ansættelsesvilkår i overensstemmelse med de aftaler, som er indgået med danske faglige organisationer i DIS-kontaktudvalget.
- DIS-kontaktudvalget er bl.a. oprettet med det formål at give de danske fagforeninger indsigt i og mulighed for at sikre sig, at udlændinge, der er beskæftigede på danske skibe, er aflønnet på et internationalt acceptabelt niveau.”

[Citat slut]

Samrådsspørgsmål AC

- Jeg vil nu besvare samrådsspørgsmål AC, som lyder: ”Hvilken begrundelse har ministeren for, at Forsvaret ikke bruger adgangen til at kræve, at dansk overenskomst er gældende for det arbejde, der udføres på skibet ARK FUTURA, som sejler kemiske våben fra Syrien for den danske stat?”.
- Inden min besvarelse af spørgsmålet skal jeg gentage, at Forsvaret har oplyst, at Forsvaret i den aktuelle opgave ikke transporterer kemiske våben, men kemikalier, der enten i sig selv udgør kemiske kampstoffer eller indgår som komponenter i kemiske kampstoffer.

- Til brug for min besvarelse af samrådsspørgsmålet har Forsvaret oplyst, at kontrakten med DFDS om ARK FUTURA, som sejler i international fart, er indgået i 2010. Kontrakten indebærer, at skibet som sådan er fuldtidschartret inklusiv mandskab af Forsvaret for hele kontraktperioden.
- Forsvaret fuldtidschartrer skibene omfattet af ARK-projektet, og skibene chartres videre til private eller øvrige lande, når de ikke anvendes.
- Forsvaret har i øvrigt oplyst, at:

[Citat begynd]

”Krav til lønforhold for det private rederis ansatte fra Forsvarets side kan føre til krav om genforhandling af kontrakten fra rederiets side. Idet udbudsreglerne sætter ret snævre rammer for genforhandlingsmulighederne, kan et sådan krav fra Forsvarets side muligvis medføre, at det bliver nødvendigt at ophæve kontrakten – betale evt. bod for kontraktsbrud – og så gennemføre fornyet udbud, hvilket i øvrigt kræver enighed med den tyske stat.”

[Citat slut]

- Hertil kommer, at Kammeradvokaten har vurderet, at ILO konventionen nr. 94 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter ikke finder anvendelse på ARK FUTURA. Selv hvis konventionen anvendes, vil det

relevante sammenligningsgrundlag for søfolkenes arbejdsforhold være DIS-lovens § 10 og de overenskomster, der indgås i henhold hertil.

- Som tidligere nævnt aflønnes besætningen i henhold til de krav og de aftaler, der er indgået på baggrund af gældende danske regler.
- Jeg ser på den baggrund ingen grund til, at Forsvaret søger at ændre den eksisterende kontrakt med DFDS om ARK FUTURA.

Samrådsspørgsmål AD

- Jeg er dermed nået til spørgsmål AD, som lyder: "Hvordan mener ministeren, at løn- og arbejdsforhold på ARK FUTURA stemmer overens med regeringsgrundlagets mål om at bekæmpe social dumping?"
- Det fremgår blandt andet af regeringsgrundlaget, at en forudsætning for den danske arbejdsmarkedsmodel er, at de, der arbejder i Danmark, arbejder på danske vilkår.
- Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at:

[Citat begynd]

- "Siden regeringen kom til, har det været højeste prioritet for os at komme social dumping til livs på det danske arbejdsmarked. Det er bl.a. blevet muliggjort ved de finanslovsaftaler, som EL har indgået med regeringen.

- Regeringen har sammen med EL allerede iværksat en lang række af tiltag, der skal sikre, at vi sikrer, at der er fair spilleregler på det danske arbejdsmarked.

- Vi har med indsatsen gennemført en lang række tiltag:
 - Vi har øget brugen af arbejdsklausuler, bl.a. ved at kræve at statslige selskaber skal bruge arbejdsklausuler ved alle offentlige udbud af bygge- og anlægsprojekter, ved at fjerne tærskelværdien på 37,5 mio. kr., og ved at øge brugen af arbejdsklausuler i kommuner og regioner.

 - Der er afsat mere end 1/2 mia. kr. til en styrket myndighedsindsats fra 2012 og frem. Vi har øget kontrollen ude på arbejdspladserne, og vi har styrket samarbejdet mellem politi, SKAT og Arbejdstilsynet.

 - Vi har skærpet kravene til registrering af udenlandske virksomheder, og vi har styrket sanktionerne.

 - Vi har styrket indsatsen i rengøringsbranchen (kontrol og indførelse af hvervgiveransvar).

 - Vi har afsat midler til bekæmpelse af og kontrol med ulovlig godstransport (cabotage-kørsel).

- Det er alle vigtige tiltag, der bidrager til at sikre fair konkurrence og ordentlige løn- og arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked.”

[Citat slut]

- I forhold til den konkrete sag om ARK FUTURA så ser jeg ingen modstrid mellem løn- og arbejdsforholdene på ARK FUTURA og regeringens mål om at bekæmpe social dumping.
- Der er med ARK FUTURA, og andre skibe registreret i DIS, tale om et særligt arbejdsmarked, hvor en lang række forhold er reguleret af den omtalte DIS-ordning.
- DIS-ordningen er blandt andet etableret for at sikre ordentlige forhold for søfolk, der sejler på skibe under dansk flag, og for at styrke den danske handelsflådes internationale konkurrenceevne og modvirke udflagning.
- Jeg vil også gentage, at søfolkene på ARK FUTURA efter oplysninger fra Søfartsstyrelsen er omfattet af lov om søfarendes ansættelsesforhold. Loven indeholder ifølge dem en implementering af den internationale konvention om søfolks arbejdsforhold og fastsætter en række minimumsstandarder for søfolkenes arbejdsforhold og -miljø.
- Som det fremgår af min besvarelse her i dag, er gældende regler for løn- og ansættelsesvilkår på ARK FUTURA overholdt, sådan som sagen er oplyst for mig.

- Afslutningsvis vil jeg også gerne oplyse om, at Forsvaret anvender arbejdsklausuler for arbejde udført i Danmark. Og at jeg er glad for, at Forsvaret i blandt andet kontrakter vedrørende transport desuden har indført såkaldte CSR-krav (Corporate Social Responsibility). CSR-tillæggene er udarbejdet i dialog med Kammeradvokaten og handler blandt andet om overholdelse af menneskerettigheder, miljøforhold og antikorrruption. Forsvaret har derudover oplyst, at Forsvarets Materieltjeneste har indført CSR-klausul som standardbilag til alle aftaler, der fremadrettet indgås med udenlandske partnere.
- Tak for ordet.